

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	вибіркова
Спеціальність	022 Дизайн	Семестр	7

РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ІСТОРИЧНОГО СЕРЕДОВИЩА

Семестр 7

(1 вересня - 14 грудня 2021 н.р.)

Викладач	Ільченко Сергій Анатолійович, старший викладач кафедри «Архітектура» ХДАДМ
E-mail	kafedra.inob@gmail.com
Заняття	За розкладом 10.50–12.20 (ауд.206, 2й корпус)
Консультації	За домовленістю очно або дистанційно (одна на тиждень)
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, поверх 2, ауд.206)
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра «Дизайн середовища»)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з лектором є електронні листи (тільки у робочі дні з 9-00 до 17-00). Умови листування: в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни; в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи на розглядаються); файли підписуються таким чином: прізвище _ завдання. Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю (рею) мають бути надіслані на пошту викладача та кафедри. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Ревіталізація історичного середовища» є: Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн», що затверджений та введений в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 13.12.2018 р. № 1391. В ньому наведено: теоретичний зміст предметної області: поняття, концепції, принципи дизайну та їх використання для забезпечення заданих властивостей та естетичних характеристик об'єктів дизайну (за спеціалізаціями) та методи, методики та технології: методики проектування та виготовлення одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну; технології роботи у відповідних спеціальних матеріалах (за спеціалізаціями). Ряд компетентностей випускника (з переліку інтегральної, загальних і спеціальних – фахових, предметних) забезпечуються вивченням дисципліни - «Ревіталізація історичного середовища».

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базою навчального тезаурусу дисципліни «Ревіталізація історичного середовища» є складений за авторською методикою курс лекцій (укладач старший викладач Сергій Ільченко), який охоплює термінологічні визначення та сучасні приклади (словники-довідники, статті, електронний ресурс мережі Інтернет зі світової та вітчизняної архітектурно-дизайнерської практики). Лекційний матеріал супроводжується відповідними наочними зразками у вигляді зображень та відео.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові науково-інформаційні матеріали, літературні джерела, у тому числі актуальні наукові та практичні розробки з дизайну інтер'єрів і власне актуальні підходи до реновації середовища можна переглянути в мережі Інтернет. Відповідні посилання на потрібний сайт надаються лектором під час занять або за проханням студента після закінчення лекції, а також в процесі електронного листування.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Для ведення конспекту лекцій потрібен зошит та ручка. Необхідно також мати альбом для зарисовок, олівець, а також комп'ютерну техніку (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Для іноземних студентів, які недостатньо володіють державною мовою України, пропонується використання необхідних для паралельного перекладу гаджетів (смартфону, планшета, ноутбуку). Головною програмою, необхідною для опанування лекційного матеріалу та виконання рефератів, є Microsoft Word. Проведення лекцій в системі ON-LINE – в ел. сервісі TELEGRAM.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Ревіталізація історичного середовища» є вивчення особливостей історично сформованої міської забудови, принципів і прийомів інтеграції нових (сучасних) об'єктів в існуюче міське середовище зі збереженням автентичних деталей, фактур та форм просторової організації та ревіталізація існуючих історичних об'єктів.

Завдання дисципліни:

- оволодіння термінологією та визначеннями в частині пам'ятко-охоронної діяльності та алгоритмом практичних дій в процесі інтеграції нових просторових рішень в існуюче середовище;
- надбання студентами методичних та практичних знань в процесі проведення передпроектного аналізу об'єктів міської забудови, прототипів практичних рішень в роботі з історичною забудовою, формулювання проектних проблем, обґрунтування авторської тактики в роботі з історично цінними об'єктами;

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- послідовність аналізу архітектурного середовища з виявлення фрагментів відмінних за часом побудови, методи виявлення первісного архітектурного об'єму;
- етичні передумови збереження історичних будівель та взаємодії з автентичними матеріальними фрагментами міського середовища.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти**:

- формулювати авторську концепцію проекту та продукувати тактику роботи з історичним об'єктом, ілюструвати головні принципи дизайн-концепції засобами вербальних і графічних форм відображення;
- здійснювати процес проектування з урахуванням етичних мотивів збереження історичної спадщини;
- орієнтуватись у визначеннях та особливостях роботи з історично сформованим середовищем;
- візуалізувати остаточний варіант застосовуючи сучасні комп'ютерні програми; формувати і розвивати власний авторський стиль формоутворення, графічну манеру виконання;
- раціонально організувати проектний процес; обирати оптимальні згідно економічним вимогам та етичним принципам рішення.

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенцій)	Програмні результати навчання
<p>Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну у комунікативному просторі.
<p>Загальні компетентності (ЗК) Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. ▪ Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	Програмні результати навчання
<p>різних джерел.</p> <p>Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.</p>	<p>дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію. ▪ Розуміти українські етнокультурні традиції у стильових рішеннях об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках.
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетенції (СК)</p> <p>Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних, багатофункціональних об'єктів дизайну.</p> <p>Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну.</p> <p>Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.</p> <p>Здатність застосовувати у проектно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Визначати мету, завдання та етапи проектування. ▪ Створювати об'єкти дизайну засобами проектно-графічного моделювання. ▪ Дотримуватися стандартів проектування та технологій виготовлення об'єктів дизайну у професійній діяльності. ▪ Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності. ▪ Відображати морфологічні, стильові та кольоро-фактурні властивості об'єктів дизайну.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

«Ревіталізація історичного середовища» – одна із вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки, яка забезпечує фахову підготовку дизайнера середовища. У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з підходами і методами в об'ємно-просторовому та планувальному проектуванні. Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 1 семестру (3 кредити ECTS).

Очна форма навчання: дисципліна вивчається протягом сьомого семестру 4 курсу першого рівня вищої освіти (3 кредити ECTS). Загальна кількість годин – 90 (з них аудиторних - 30 год., лекційні - 14 год., практичні - 16 год., самостійна робота – 60 годин).

Заочна форма навчання: навчальна дисципліна «Ревіталізація історичного середовища» містить 10 годин лекційно-практичних занять, самостійна робота – 80 годин.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ревіталізація історичного середовища» є оволодіння системою проектних тактик формоутворення об'єктів інтегрованих в історично сформоване середовище. Рубіжна перевірка рівня і якості отриманих знань здійснюється у процесі виконанням практичної (графічної) роботи з аналізу міської забудови у її трансформаціях з часом, рефератів (за необхідністю), підсумкова – під час диференційованого заліку.

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних і практичних занять. Самостійна робота студента спрямована на закріплення лекційних тем з формуванням етичних принципів взаємодії з історично сформованим середовищем. Зміст самостійної роботи включає пошук і аналіз додаткової інформації, передпроектний аналіз, розробку концепції, виконання проектно розробки з застосуванням комп'ютерних програм, підготовку усних і письмових відповідей під час рубіжного контролю і заліків, а також (за бажанням) написання тез доповідей для участі в студентських наукових конференціях.

«Ревіталізація історичного архітектурного середовища»

Змістовий модуль 1. Передпроектний аналіз трансформацій міського середовища;

Тема 1. Введення базових термінів з реставрації, реконструкції і ревіталізації архітектурного середовища та їх визначення у літературі;

Тема 2 Практика роботи з історично сформованим середовищем; етична складова вибору стратегії та тактики просторових перетворень;

Тема 3 Трансформації архітектурного середовища з часом: надбудови, поглинання та стирання попередніх ідентичностей місця;

Тема 4. Визначення автентичного.

Змістовий модуль 2. Практичне використання автентичних поверхонь, фрагментів та деталей історично сформованого середовища в проектуванні інтер'єрів

Тема 5. Практичне використання автентичних поверхонь, фрагментів та деталей історично сформованого середовища в проектуванні інтер'єрів;

Тема 6. Стратегії і тактики опрацювання теми автентичного в проєктах пристосування;

Тема 7. Практика використання автентичного в реальному проектуванні.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Метод повідомлення нових знань – лекції, обговорення тем та практична робота в процесі виконання ревію та аналізу історичного архітектурного будинку. Мета запропонованих завдань – вправи побудовані за принципом від спільного (аналізу, обговорення і опрацювання містобудівних рішень) до персонального внеску (ревіталізація існуючого історичного будинку). Тож базовим принципом спільної роботи виступає напрацювання командних навичок – завдань (в підгрупах). Основна форма вивчення курсу — групова (спільна) робота при виконанні.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі клаузур, письмово-графічних робіт (ревію) та поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань. Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі залікового перегляду.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Методичні рекомендації до самостійної роботи студентів з дисципліни «Ревіталізація архітектурного середовища» для студентів спеціальності 022 «Дизайн»,
- Графічні роботи (приклади) з методичного фонду кафедри.
- Рекомендована викладачем нормативна література і посібники.
- Інтернет - ресурси за темою графічних завдань.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. На проведення занять з дисципліни розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, будь то занадто гучне спілкування чи користування мобільним телефоном.

Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрадження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування виконанням поточних завдань, а також відповідями на ключові питання з боку викладача.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, у концептуальному рішенні проєктної пропозиції тощо). Якщо під час рубіжного контролю студент відсутній, він втрачає право отримати бали за проєкт. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання листа академічної заборгованості із вказаною датою перездачі проєкту.

Також важливою часткою академічної доброчесності є обов'язкове посилання на джерела інформації і дотримання авторського права в частині використаних зображень. Важливим є також надання достовірної інформації про результати власної творчої діяльності, використані методики та джерела інформації.

РОЗКЛАД КУРСУ

Тиждень	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
Змістовий модуль 1. Передпроєктний аналіз трансформацій міського середовища						
1	Введення базових термінів з реставрації, реконструкції і ревіталізації архітектурного середовища та їх визначення у літературі	Лекція	Різновиди втручання у історично сформоване середовище і їх відповідники у професійній термінології	2		
2	Практика роботи з історично сформованим середовищем; етична складова вибору стратегії та тактики просторових перетворень	Лекція	Практичні приклади використання різних стратегій у роботі з історичними будівлями та архітектурним середовищем, етична складова вибору стратегії збереження/відновлення	2		
3	Трансформації архітектурного середовища з часом: надбудови, поглинання та стирання попередніх ідентичностей місця	Лекція-екскурсія	Натурне спостереження трансформацій міського середовища	2		
4,5	Фіксація надбудованих/прибудованих фрагментів історичних будівель	Практичні	Опанування методики виявлення та фіксації добудов та змін об'єму будівлі	4		
6	Визначення автентичного	Лекція	Деконструкція терміну автентичного у його зв'язку з іншими галузями знання. Зв'язок терміна з Венеціанською хартією та іншими документами пам'ятко-охоронної сфери.	2		

Тиждень	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
7	Фіксація автентичних елементів будівель	Практичні	Опанування методики виявлення і фіксації автентичних елементів	2	рубіжний перегляд	Клазура 1 аркуш формат А3
Змістовий модуль 2. Практичне використання автентичних поверхонь, фрагментів та деталей історично сформованого середовища в проєктуванні інтер'єрів						
8	Практичне використання автентичних поверхонь, фрагментів та деталей історично сформованого середовища в проєктуванні інтер'єрів	Лекція	Використання історичної субстанції в формуванні ескізу-ідеї проєкту просторового рішення інтер'єрів	2		
9	Стратегії і тактики опрацювання теми автентичного в проєктах пристосування історичних будівель.	Лекція	Аналіз сучасник прикладів проєктів пристосування історичних будівель	2		
10	Практика використання автентичного в реальному проєктуванні	Лекція-екскурсія	Практичні приклади використання автентичних поверхонь, фрагментів та деталей в проєкті пристосування до нової функції	2	Поточний перегляд	ревію побачених практичних прикладів, 1 аркуш формат А3
11,12	Формування ескіз-ідеї та тактики пристосування запропонованих будівель	Практичні	доопрацювання графічної частини проєкту	4		
13	Затвердження тактики використання автентичних фрагментів	Практичні	Фіналізація тактики використання автентичних фрагментів та міри трансформації будівлі	2		
14	Експозиція на запропонованому форматі подання	Практичні	Опрацювання питань експозиції, графічних засобів та ієрархії зображень	2		
15	Фіналізація проєктної пропозиції	Практичні	Доопрацювання графічних зображень та текстів	2	заліковий перегляд	Проєкт 2 аркуші ф А2 (горизонтально)

Клазура «Аналіз надбудови та автентичних деталей житлового будинку за адресою ...» - 1 аркуш ф. А3

Ревію «Аналіз прикладів ревіталізації історичних об'єктів» - 1 аркуш ф. А3

Проєкт «Ревіталізація історичної будівлі під » - 2 аркуші ф. А2 горизонтально

Виконання завдань в художньо-графічних комп'ютерних програмах.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1 модуль		
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–10
3	Рубіжний контроль	0–20
2 модуль		
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–10
3	Підсумковий контроль	0–20
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
А 90 - 100	16 - 20	37 - 40	Студент в повному обсязі опанував матеріал лекційно-практичного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, брав активну участь у груповому етапі роботи. Продемонстровано високий графічний рівень фінального подання.
В 82 - 89	12–15	35 - 37	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
С 75-81	11 - 13	33 - 34	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу або недостатній рівень графічного оформлення).
Д 64 - 74	8 - 10	29 - 32	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвочасна подача виконаної роботи тощо).
Е 60-63	6 - 8	26 - 28	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвочасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, відсутні результати поточних переглядів).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за ревію з документуванням виявлених прийомів використання автентичних поверхонь, фрагментів та елементів/деталей в проєкті пристосування історичної будівлі. Максимальна кількість балів: 5.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Нормативна**

1. 15. ДСТУ Б А.2.4-7:2009 СПДБ. Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень
2. ДСТУ Б А.2.4-4:2009 Основні вимоги до проєктної та робочої документації

Допоміжна

1. Савйовський В. В., Броневицький А. П., Каржинерова О. Г. Ревіталізація-екологічна реконструкція міської забудови //Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – 2014. – №. 8. – С. 47-52.
2. Рибчинський О. В. Формування та ревіталізація середмість історичних міст України. – 2017.
3. Grodach C., Ehrenfeucht R. Urban Revitalization: Remaking cities in a changing world. – Routledge, 2015.
4. Sykes O., Ludwig C. Defining and managing the historic urban landscape: Reflections on the English experience and some stories from Liverpool //Text Matters: A Journal of Literature, Theory and Culture. – 2015. – Т. 22. – №. 2. – С. 9-35.
5. Laycock S. D. et al. Aligning archive maps and extracting footprints for analysis of historic urban environments //Computers & Graphics. – 2011. – Т. 35. – №. 2. – С. 242-249.
6. Smith J. Marrying the old with the new in historic urban landscapes //World Heritage Papers. – 2010. – Т. 27. – С. 45-51.
7. Van Oers R. Towards new international guidelines for the conservation of historic urban landscapes (HUL) s //City & Time. – 2007. – Т. 3. – №. 3. – С. 43-51.
8. Heath T., Oc T., Tiesdell S. Revitalising historic urban quarters. – Routledge, 2013.

Інформаційні ресурси Інтернет:

<https://www.facebook.com/littledesign.f>

www.architonic.com

<http://www.aestheticamagazine.com/>

<http://www.ignant.com/>

<http://design-milk.com/>